

VOJENSKO-POLITICKÁ ČÁST

K 35. VÝROČÍ VZNIKU SOVĚTSKÉ ARMÁDY

Plk. pěch. Jaroslav Kučera

Celý pokrokový svět zná Leninovo vyprávění o jeho setkání se stařenou po Velké říjnové revoluci.

„Nyní“, řekla tato prostá žena, „už nemusíme mít strach z člověka s puškou.“

V těchto slovech spatřoval veliký zakladatel sovětského státu a jeho armády hluboké pochopení nové podstaty armády, jejích cílů, charakteru a osvobozenického poslání.

Armáda jako nástroj politiky, jako ozbrojená síla té nebo oné vládnoucí třídy existuje od té doby, co vznikly třídy a mezi nimi nesmířitelné třídní rozpory společnosti.

Po staletí a tisíciletí se v otrokářské, feudální a kapitalistické společnosti lidé báli armády. Voják v třídní společnosti vždy představoval symbol násilí, útlatu a loupění. Pomáhal vládnoucím vrstvám dobývat druhých zemí a přisvojovat si plody práce širokých vrstev lidu. Uvnitř vlastní země pak pomáhal vykořisťující třídě utlačovat lid. Nejreakčnější poslání mají kapitalistické armády v období imperialismu. Krvavá zvěrstva v Koreji nejlépe ukazují, že si americká válečná mašina v ničem nezadá s bývalou hitlerovskou armádou. Morální profil vojáka kapitalistické armády, jak si jej představují imperialisté, je profil vojáka s instinktem dravce, kořistníka, pomýšlejícího jen na svůj osobní prospěch, nenávidícího pokrok, slepého vykonavatele rozkazů svých důstojníků a generálů, přísluhovačů to imperialistické buržoazie.

Teprve po pádu vlády kapitalistů v carském Rusku a po ustavení vlády dělníků a rolníků zrodila se nová armáda, tělo z těla vítězného lidu.

Vítězství Velké říjnové revoluce vzbudilo pochopitelně neskrývanou zášť imperialistů celého světa v mladé sovětské republice. Zastrášení vítězným postupem socialistické revoluce, vpadli napřed němečtí a po nich angličtí, francouzští a japonští imperialisté bez vypovězení války do sovětské republiky a zahájili vojenskou intervenci. Koalice měšťáckých států — zvaná Dohoda — organizovala a vyzbrojila bělogvardějské armády Denikina, Kolčaka, Judeniče a Wrangela, aby zničila dílo revoluce. Země sovětů, která se po Říjnové revoluci na základě Leninova dekrety o míru vytrhla ze spárů první světové války, oclla se znovu v ohnivém kruhu.

Strana bolševiků a sovětská vláda v čele s Leninem a Stalinem prohlásily zem za vojenský tábor a začaly pracovat na vybudování sovětské armády, aby zachránily veliké dílo Října. Byl to velmi obtížný úkol.

Již v době, kdy se dělnická třída v Rusku připravovala pod vedením bolševické strany k boji za dobytí moci, viděli Lenin a Stalin jasně nutnost pečlivě provést přípravy k ozbrojenému revolučnímu vystoupení proletariátu neboť si uvědomovali, že se může dostat k moci jen ozbrojenou silou a jen tak, že lze také vydobytou moc udržet.

Tak vznikly již v roce 1905 a 1907 v revolučních událostech první dělnické bojové družiny, v kterých se ukovali vynikající revolucionáři, spolubojovníci velikého Lenina a Stalina, jako K. E. Voršilov, M. V. Frunze a S. N. Kirov a jiní.

V letech první světové války pracovala bolševická strana velmi aktivně v řadách carské armády a ustavila v ní síť bolševických vojenských buněk, které vedli přední pracovníci strany, A. Ždanov, L. Kaganovič, M. Frunze a jiní.

Ve dnech únorové revoluce roku 1917 ustavila strana bolševiků dělnické gardy. Organizování těchto gard pokračovalo i po únorové revoluci, takže do října 1917 měla Rudá garda celkem asi 100 000 mužů. Tato činnost měla veliký význam, poněvadž v okamžiku,

kdy vzplálo povstání v Petrohradě, měla tamní Rudá garda 12 000 mužů. Bolševická strana se proto mohla na celém území Ruska s důvěrou opírat o zkušené a spolehlivé vedení a o rozsáhlou síť těchto organizací. Tyto Rudé gardy byly základem, z něhož vyrostla slavná Rudá armáda.

Rudá armáda je dítkem vítězné socialistické revoluce. Bojem proti intervenčním armádám 14 imperialistických států začíná nejtěžší, ale zároveň nejslavnější období dějin Rudé armády. Dne 28. ledna 1918 podepsal Lenin osobně dekret Rady lidových komisařů o zřízení pravidelné armády. Zároveň bylo zřízeno několik kursů pro školení rudých velitelských kádří, jichž bylo tehdy velmi naléhavě třeba na frontách občanské války.

Nová armáda se tvořila v ohni tuhých bojů u Narvy a Pskova, kde slavně vítězila nad nepřáteli socialistického státu. Rudá armáda, ač mladá a dosud nedostatečně vyzbrojená bez pevných kádří důstojnictva, dovedla zdolat úkoly německých imperialistů. Vítězná bitva u Narvy a Pskova zastavila postup německých okupantů na Petrohrad. Bylo to 23. února 1918. Tento den se stal dnem zrodu mladé Rudé armády. Pro mladou republiku nastaly chvíle oddechu.

Imperialisté se však nevzdali svých cílů. Udeřili s několika stran proti mladé republice. Nastala občanská válka, válka dělníků a rolníků národů Ruska proti vnitřním a vnějším nepřítelům.

S tlakem nepřítele však také rostly úkoly Rudé armády. A tak koncem května 1918 bylo nutno upustit od zásady dobrovolnosti a vyhlásit všeobecnou mobilisaci pracujícího lidu. Toto opatření bylo provedeno právě včas, neboť již o několik měsíců později bylo na frontách potřeba 3 milionů vojáků.

Při takto silném početním stavu a při nedostatku velitelských kádří byla důležitá úloha vojenských komisařů. Oni jednak bděli nad tím, aby velitelé správně plnili své povinnosti a aby důstojníci carské armády, kteří byli ponecháni na svých místech, nezrazovali. Jednak byli duší armády, protože politicky školili mužstvo, uvědomovali je o cílech a úkolech revoluce a vychovávali je k železné bolševické kázni.

Tento historický úkol splnili komisaři velmi čestně, opíraje se o síť komunistických organizací v armádě. V polovině roku 1918 bylo v Rudé armádě asi 1300 komunistických buněk, t. j. základních stranických organizací.

Rudá armáda vyšla vítězně z občanské války a z bojů proti intervenci imperialistických mocností. Materiální nedostatky byly vyváženy morální převahou a nadšením pro spravedlivou věc pracujícího lidu.

Velmi důležitým mezníkem pro výstavbu Rudé armády byl VIII. sjezd strany, který se konal v březnu 1919.

Na sjezdu se vytvořila t. zv. „vojsková oposice“, která brojila proti vytvoření pravidelné armády, proti využití vojenských odborníků, proti železné kázni a hájila přežitky partyzánského ducha v armádě.

J. V. Stalin se dožadoval vytvoření pravidelné, přísně ukázněné, skutečně dělnicko-rolnické armády. Sjezd schválil tuto Stalinovu koncepci a usnesl se na upevnění Rudé armády a na jejím těsnějším sblížení se stranou.

Tak se zrodila a byla vybudována slavná Rudá armáda — armáda nového typu, revoluční armáda, armáda diktatury proletariátu.

Generalissimus Stalin ve své řeči k 10. výročí vzniku Rudé armády podal klasickou charakteristiku tří zvláštností armády nového typu.

Je to především armáda osvobozených dělníků a rolníků, armáda Říjnové revoluce, armáda diktatury proletariátu.

Za druhé je to armáda bratrských sovětských národů, armáda sovětských národů, armáda záštita svobody a nezávislosti národů proletariátu.

Za třetí je to armáda, vychovaná v duchu internacionalismu, kterým je celá tato armáda proniklá, od řadového vojáka až po maršála.

Za celou dobu svého 35 letého trvání nevedla sovětská armáda nespravedlivé nebo uchvatitelské války. Ani nemohla vést, neboť by to bylo v příkrém rozporu se samou její

podstatou. Již od prvních dnů jejího vzniku bojovala proti imperialistickým státům nebo námezdným vojskům vykořisťovatelských tříd.

Imperialističtí dravci nemohli zapomenout na svoji porážku v intervenční válce a hledali proto novou příležitost k zničení sovětského státu. Vhodného vykonavatele našli v německém fašismu, kterému pomohli jednak hmotnou podporou k znovuvybrojení Německa, jednak svou shovívavostí, politikou t. zv. neintervence. Tak pomohli rozpoutat druhou světovou válku.

Po věrolomném přepadení Sovětského svazu hitlerovským Německem dne 22. června 1941 pravil J. V. Stalin ve své historické řeči dne 4. července 1941: „Cílem všennárodní vlastenecké války proti utlačovatelům, je nejen odstranit nebezpečí, které visí nad naší zemí, nýbrž i pomoci všem evropským národům, úpějlím pod jařmem německého fašismu.“ To je skvělá charakteristika osvobozenického poslání Sovětské armády v druhé světové válce.

Sovětský lid byl nucen přerušit práci na plnění úkolů třetí pětiletky. Sovětský stát musel celé své hospodářství přeorientovat na potřeby války a podřítit vše jedinému cíli: vyhnat nepřítele ze sovětského území a rozdrtit ho v jeho vlastním brolhu.

Druhá světová válka byla nesmírnou zkouškou nejen pro ozbrojené síly Sovětského svazu, ale též pro sovětský lid a pro sovětské zřízení. Hitlerovská armáda v době napadení Sovětského svazu byla již celá mobilisována a měla zkušenosti z vedení války na frontě západní a střední Evropy. Celá Evropa vyráběla pro hitlerovskou válečnou mašinerii. Hitlerovské vedení přisunulo k sovětským hranicím na 170 divisí fašistické armády a vrhlo je proti sovětům. Ozbrojené síly Sovětského svazu byly nuceny pod tímto neočekávaným úderem převahy sil a techniky nepřítele ustoupit. Žádná armáda na světě by nevydržela takový nápor nepřátelských sil, jako právě Sovětská armáda, žádný stát na světě by nebyl s to evakuovat a přemístit většinu svého průmyslu hluboko do týlu a přeorientovat se rychle na válečnou výrobu jako právě sovětské socialistické zřízení.

Sama válka ukázala převahu sovětského zřízení nad kapitalistickým, převahu sovětské vojenské vědy nad buržoasními doktrínami. Svým obětavým bojem sovětský lid překazil podle plány americko-anglických, německých a japonských imperialistů. Hájící hrdinně každou píď rodné vlasti, Sovětská armáda rozbila v prach šílený Hitlerův plán „bleskové války“. Během zimního tažení v letech 1941/42 Sovětská armáda porazila na hlavu milionovou nepřátelskou armádu před Moskvou a odrazila německo-fašistické hordy od sovětského hlavního města na mnohých místech až o 400 km.

Za rok na to fašistická bestie utrpěla ještě větší a zdrcující porážku u Stalingradu. Nepřátelská skupina v počtu 330 tisíc vojáků — nejsilnější seskupení na sovětsko-německé frontě byla ve stalingradském kotli rozdrčena.

Nesmrtelné město Stalingrad se stalo tak symbolem hrdinství, vytrvalosti a neporazitelnosti sovětských zbraní. Vítězství u Stalingradu je největší vítězství v historii válek vůbec, je vrcholem vojenského umění, znamená začátek zániku fašistické válečné mašinerie a triumf Stalinské vojenské vědy, stalinské strategie a taktiky.

V červnu 1943 se fašisté pokusili učinit zvrat v průběhu války, pro ně tak nepříznivém. Za tímto účelem zahájili velkou ofensivu na tak zvané „kurské duze“ ve snaze obklíčit Sovětská vojska a zničit je. Tisíce tanků a letadel, desítky vybraných divisí útočily na sovětské posíle, ovšem úspěchu nedosáhly. Naopak Sovětská armáda přešla do protiótoků a zahнала fašisty daleko na západ. Bitva u Kurska — říká soudruh Stalin — postavila německo-fašistickou armádu před katastrofu.

Rok 1944 vešel do historie Velké vlastenecké války jako rok rozhodujících vítězství Sovětské armády. Nepříteli bylo zasazeno 10 smrtelných stalinských úderů, z kterých se už nevzpamatoval.

Vítězstvím u Stalingradu začal slavný vítězný pochod sovětských sil do Berlína, kde 2. května 1945 zavál rudý prapor vítězství nad říšským sněmem.

Stejně skvělá byla i závěrečná operace Sovětské armády, která usilovným pochodem

přešla ihned po dobytí Berlína k osvobození bojující Prahy. Překročila pohraniční hory a po likvidaci zbytků fašistických hord přinesla nám svobodu a nezávislost.

Sovětskému svazu patří i největší zásluha, pokud jde o porážku imperialistického Japonska, která byla dokončena 4 měsíce po porážce fašistického Německa.

Miliony lidí na celém světě si kladou otázku: „Jaké jsou příčiny vítězství Sovětského svazu v tak těžké válce, jako byla druhá světová válka?“

Buržoasie odpovídá na otázky příčin vítězství Sovětského svazu v druhé světové válce obyčejně tak, že poukazuje na tuhost zimy v r. 1941/42 a na velikost a přírodní bohatství sovětské země. To však není to hlavní a podstatné.

Velká vlastenecká válka znovu potvrdila, že Sovětská armáda čerpá svoji sílu a nepřemožitelnost z takových zdrojů, z kterých nemůže čerpat žádná kapitalistická armáda, že Sovětská armáda bude vždy postrachem všech agresorů.

Které jsou zdroje nepřemožitelnosti, z kterých čerpají ozbrojené síly Sovětského svazu?

Generalissimus Stalin odpovídá na tuto otázku takto: „Socialistické zřízení, zrozené Velkou říjnovou revolucí, dalo našemu lidu a naší armádě velikou a nezdolnou sílu.“ Proto vítězství Sovětského svazu znamená, že zvítězilo především sovětské socialistické zřízení, dále sovětské státní zřízení a posléze, že zvítězily sovětské ozbrojené síly.

Ve svém rozkaze č. 55 z 23. února 1942 J. V. Stalin řekl: „Moment nenadálosti a neočekávanosti jakožto reserva německo-fašistických vojsk se plně vyčerpal . . . Nyní nebude o osudu války rozhodovat taková vedlejší okolnost jako moment neočekávanosti, nýbrž trvale působící činitele: pevnost zázemí, morální duch armády, množství a jakost divísi, výzbroj armády, organizační schopnosti velitelského sboru armády.“

Ano, to jsou zdroje, z kterých může čerpat jen armáda nového typu, armáda vítězné revoluce jako je Sovětská armáda, jako jsou armády lidové demokracie a žádná jiná kapitalistická armáda. V tom je síla sovětské vojenské vědy, stalinské strategie a taktiky.

Vítězství Sovětské armády možno vysvětlit dále tím, že o ní pečuje, její příslušníci vychovává a zoceluje komunistická strana.

Komunistická strana bolševiků vychovala tisíce vojáků a velitelů, bezvýhradně oddaných sovětskému lidu, straně a vládě a velikému Stalinovi, připravených a odhodlaných za všech okolností a kdykoliv hájit budovatelské úsilí lidu, spějícího ke světlým cílům komunismu.

Ano, strana to byla, která v letech Velké vlastenecké války sjednotila sovětskou zemi v jeden válečný tábor a zaměřila válečné úsilí lidu a armády k jednomu společnému cíli — zničit nepřítele. V rozkaze J. V. Stalina z 23. února 1946 se praví: „Komunistická strana vysvětlovala sovětským vojákům smysl a cíle války, vychovávala v nich lásku k vlasti, posilovala bojového ducha, vštěpovala jim nebojácnost a kázeň.“

Ve Velké vlastenecké válce se ukázalo, že Sovětská armáda je věrnou a spolehlivou ochránkyní zájmů sovětského lidu. Vojini, poddůstojníci, důstojníci a generálové nezklamali důvěru lidu a čestně splnili svůj úkol. Sovětští vojáci se svědomitě učili vojenskému umění, ovládat své zbraně a zejména novou bojovou techniku, aby dovedli bít jistě a úspěšně nepřítele.

Sovětští velitelé se svědomitě učili řídit operace, organisovat aktivní obranu spojenou s řadou protiútoků a protiofensiv. Učili se vychovávat své podřízené v duchu oddané lásky k socialistické vlasti, vládě a VKS(b), v duchu plamenné a nesmířitelné nenávisti vůči fašistickým okupantům.

Spravedlivý cíl války a socialistické vlastenectví byly zdrojem masového hrdinství sovětských vojáků. Více než 7 milionů příslušníků sovětské armády bylo vyznamenáno řády a medailami SSSR. Jedenáct tisíc bylo poctěno nejvyšším řádem „Hrdiny Sovětského svazu“.

Na druhé straně tyl, sovětský lid byl s to dát své armádě vše, co fronta potřebovala. Na sklonku války měla Sovětská armáda čtyřikrát více divísi než v míru, pětikrát více dělostřelectva, patnáctkrát více tanků a pětikrát více letadel. Sovětská vojska měla k dispozici

nejmodernější techniku, vytvořenou socialistickým průmyslem, sovětskými konstruktéry a úderníky, kteří právě tak jako vojáci na frontě, prokázali pracovní hrdinství, oddanost a obětavost.

Po zakončení války vstoupil Sovětský svaz do mírového období nového hospodářského rozvoje a vzestupu. V nejkratší možné době byly válečné rány, zasazené nepřítelem zhojeny a obnovena předválečná úroveň rozvoje hospodářství. Byl úspěšně splněn a v mnohých směrech překročen čtvrtý pětiletý plán. Byly započaty a v mnohých případech již uskutečněny velké stavby komunismu.

XIX. sjezd KS SSSR vytyčil před sovětský lid smělé a radostné perspektivy dalšího rozvoje ke komunismu. Uskutečněním smělých plánů páté stalinské pětiletky stane se Sovětský svaz, tato nepřemožitelná tvrz a vedoucí činitel tábora míru, demokracie a socialismu ještě mohutnějším a nepřemožitelnějším. Jsou vytvořeny předpoklady pro zajištění Sovětského svazu proti všem nahodilostem. Vše to dodává nové síly a nový elán všem bojovníkům za mír a za svobodu a naplňuje je vírou v konečné vítězství pracujícího lidu celého světa.

Také Sovětská armáda se podílí značnou měrou na tomto úsilí o zachování míru. Za války hlavním úkolem všech příslušníků bylo: využít všech sil a vědomostí k úplnému zničení nepřítele.

V mírové době J. V. Stalin postavil před armádu tento úkol: zdokonalovat nepřetržitě své vojenské a politické znalosti. „Za války zvládli důstojníci a generálové — praví s. Stalin — dobře mistrovské vedení vojsk na válečném poli. Nyní musí všichni důstojníci a generálové dokonale ovládnout mistrovství výchovy vojska v mírových podmínkách“.

Síla a moc Sovětského svazu, jeho obrovský hospodářský a technický potenciál, jeho skvělá armáda a obranná schopnost jsou varovným momentem pro každého, kdo by se nechtěl poučit z historie druhé světové války a pokusil by se opakovat šílené Hitlerovo dobrodružství.

Pro nás to znamená: brát si z těchto skutečností příklad. Rozvíjet dále naše hospodářství, zejména těžký průmysl. Dále rozvíjet a upevňovat JZD. Zvyšovat politické uvědomění a kulturní úroveň všeho našeho lidu. Dále rozvíjet a upevňovat svoji armádu. My, příslušníci armády, nesmíme však zapomínat, že se vojenství nepřetržitě a rychle rozvíjí a zdokonaluje. Co stačilo včera, nestačí dnes a co stačí dnes, nebude stačit zítra.

Proto, vzpomínajíc 35. výročí vzniku Sovětské armády a oslavujíc 5. výročí únorového vítězství našeho lidu nad domácí a zahraniční reakcí, zavažme se před svým pracujícím lidem, že se budeme ještě úspěšněji učit sovětskému vojenskému umění, osvojovat si zásady bolševického stylu práce nejen při řízení, ale i při výchově svých podřízených.

Vzpomínajíc 35. výročí vzniku Sovětské armády upevňujeme v sobě vědomí odpovědnosti za vybudování armády, která po boku své slavné osvoboditelky a učitelky, opřena o náš lid se stane neporazitelnou.

